

In memoriam Saima Jõgiste

30.09.1931–04.06.2026

4. juunil 2026 lahkus meie hulgast kauaaegne lastearst ja neonatoloogia arengu tunnustaja ning kujundaja Saima Jõgiste.

Saima Jõgiste sündis 30. septembril 1931 Tallinnas. Tema kooliaeg möödus sõja-aastate ja neile järgnenud keeruliste olude keskel, mistõttu tuli tal korduvalt vahetada nii koole kui ka koolimaju.

Aastatel 1950–1956 õppis ta Tartu Ülikooli arstiteaduskonnas, mille lõpetas üldarstina. Huvi pediaatria vastu tekkis ülikooli viimastel kursustel. Pärast lõpetamist suunati ta tööle Haapsallu, kus alustas ftisiaatrina ehk tuberkuloosiarstina, kuna vaba pediaatri ametikohta ei olnud. Hiljem töötas ta Haapsalus jaoskonna pediaatrina, lasteosakonna ordinaatorina ning rajooni pediaatrina.

1959. aasta lõpus suunati Jõgiste perekondlikel põhjustel tööle Tallinna Keskhaigla sünnitusmaja vastsündinute osakonda. See oli aeg, mil neonatoloogia alles kujunes iseseisvaks haruks ning vastsündinute ravi võimalused arenesid kiiresti. Ülikoolis saadud ettevalmistus selles valdkonnas oli tollal tagasihoidlik ning suur osa teadmistest tuli omandada igapäevase töö käigus. Hiljem täiendas ta end Leningradi ja Moskva instituutides, kus olid loodud esimesed neonatoloogiakatedrid.

Tallinna Keskhaiglas töötades oli ta tunnustajaks vastsündinute ravi meetodite kiirele arengule. Oma mälestustes (Tallinna laste-

arstid. Ajalugu, argipäev. 2010, Menu Kirjastus) on ta kirjeldanud aega, mil sünnitusosakondades kehtisid äärmiselt ranged sanitaar-epidemioloogilised nõuded, vastsündinuid raviti peaaegu steriilsetes tingimustes ning nakkuste vältimine oli igapäevatöö keskmes.

Jõgiste professionaalne tee langes kokku mitmete murranguliste muutustega vastsündinute käsitluses. Ta on meenutanud, kuidas 1960. aastal tehti keskhaiglas esimene verevahetus reesuskonfliktiga vastsündinule. Edukas protseduur avas tee paljude laste edukale ravile järgnevatel aastatel. Tema tööaastate jooksul võeti kasutusele bilirubiini määramise mikromeetodid, fototerapia, infusioonravi

uued võimalused, kaasaegsemad kuvöösid ning tsentraliseeritud hapnikusüsteemid. Kõik need suurendasid oluliselt enneaegsete ja raskes seisundis vastsündinute ellujäämisvõimalusi.

Oma mälestustes rõhutas Jõgiste eraldi kolleegide koostöö tähtsust. Kuna Tallinna Keskhaigla kureeris Põhja-Eesti sünnitusmaju, sõitsid keskhaigla arstid vajadusel teistesse haiglatesse vastsündinutele verevahetusi tegema ning kaasasid protseduuridesse kohalikke kolleege, jagades neile teadmisi ja oskusi vastsündinute ravist.

Tagasi vaadates tundis Jõgiste erilist rahulolu selle üle, et vastsündinute eest hoolitsemisest ja nende haiguste ravist kujunes uus ning kiiresti arenev meditsiiniharu – neonatoloogia. Ta oli selle eriala kujunemise juures ajal, mil vastsündinute ravi muutus üha teaduspõhisemaks ja tõhusamaks ning mil paljude laste elu päästmiseks tekkisid täiesti uued võimalused.

Saima Jõgiste pühendas oma elu laste tervisele, arstiteaduse arengule ja kolleegide toetamisele. Tema teadmised, kogemused ja panus Eesti neonatoloogia arengusse jäävad kestma nii tema kolleegide mälestustes kui ka nende põlvkondade töös, keda ta oma tegevusega mõjutas.

Avaldame sügavat kaastunnet Saima Jõgiste lähedastele, sõpradele ja kõigile kolleegidele.

Kolleegid